

דלקת כבד נגיפית

וכיצד למנוע אותה

משרד הבריאות • שרותי בריאות הציבור
המחלקה לחינוך לבריאות
המחלקה לאפידמיולוגיה
המחלקה למחלות זיהומיות

על המחלה

דרכי העברת המחלה

הנגיף מופרש בצואה ולכן עלולה המחלה לעבור ע"י זיהום צואתי המגיע לפה באמצעות ידיים לא נקיות, מזון, או מים מזוהמים.

כמקור להדבקה יכולים לשמש חולים הנמצאים בתקופת הדגירה של המחלה, חולים עם סימני המחלה או אנשים שחולים בצורה קלה ללא סימני מחלה כלל. המחלה נפוצה יותר באזורים בהם רמת ההיגיינה הסביבתית ירודה.

המחלה נגרמת ע"י נגיף ועלולה להתבטא בהרגשה כללית רעה, חום, חולשת, בחילה, חוסר תיאבון, כאבי בטן. לעיתים מצהיבים העור ולחמית העיניים, השתן כהה והצואה בחירה. כל הסימנים יכולים להופיע או רק חלקם.

דלקת כבד מסוג A (HEPATITIS A)

הנגיף נמצא בנוזלי הגוף כגון: דם, רוק וזרע.

לכן, העברת הנגיף אפשרית מאדם חולה או נשא לאדם אחר בעיקר במקרים הבאים:

♣ במגע עם דם - בעיקר ע"י שימוש במחטים מזוהמות.

♣ מהאם לילוד סביב תקופת הלידה.

♣ ביחסי מין ובמגורים משותפים.

הנגיף עלול לגרום לדלקת כבד שסימניה דומים לסימני דלקת כבד A. המחלה עשויה להיות בצורה סמויה וברוב המקרים היא חולפת ללא טיפול.

ב-5% מהמקרים המחלה הופכת לכרונית ועלולה לגרום לפגיעה קשה בכבד ולעיתים אף לסרטן.

אדם שהוא נשא של המחלה ואינו מראה סימני המחלה עלול להדביק אחרים ולסבול ממחלת כבד כרונית בעתיד.

דלקת כבד מסוג B (HEPATITIS B)

המחלה נגרמת ע"י נגיף וסימניה דומים לדלקת כבד נגיפית A-B.

מחלה זו, היא כיום, הסיבה העיקרית להשתלות כבד.

דלקת כבד מסוג C (HEPATITIS C)

הנגיף מועבר ע"י דם נגוע בעיקר עקב שימוש במחטים מזוהמות, קבלת עירווי דם ומוצרי דם שלא נבדקו.

בישראל כמו בכל מדינות המערב נבדקת כל מנת דם לנוכחות הנגיף.

דרכי מניעת המחלה

החיסון

ישנם שני סוגים של חיסון למניעת דלקת כבד A

א. **חיסון פעיל** - הניתן לפני ההדבקה במחלה ומונע את הופעתה. חיסון זה המופק מגיפים מומתים הנו יעיל ובטוח ומחסן בפני המחלה למשך שנים רבות.

ב. **חיסון סביל** - אימונולובולין מופק מדם אדם שעבר את המחלה ויש בו נוגדנים נגדה. חיסון זה ניתן בדרך כלל אחרי חשיפה לנגיף וחוא מקנה הגנה למספר חודשים בלבד.

✓ לקיים הרגלים נכונים של רחיצת ידיים לפני הטיפול במזון, אחרי השירותים ואחרי טיפול בכביסה משומשת.

✓ לשתות מים רק ממקור ידוע ומבוקר.

✓ לאכול במקומות הנמצאים בפיקוח תברואי.

✓ לטפל נכון במזון.

✓ לשמור על מערכת ביוב תקינה.

✓ לקבל חיסון נגד המחלה.

שמירה על הגייגה אישית וסביבתית מקטינה את סכנת ההדבקות.

החיסון הפעיל הניתן לפני ההדבקה הנו יעיל ובטוח ומחסן בפני המחלה למשך שנים.

קיים גם חיסון סביל הניתן לאחר חשיפה לפי הנחיות מיוחדות.

החיסון מגן למספר חודשים בלבד.

תופעות הלוואי של החיסון הפעיל דומות לאלה של החיסון נגד דלקת גיפית A.

✓ להימנע ממגע עם דם או הפרשות של אדם אחר.

✓ לא להשתמש במזרקים שהשתמש בהם אדם אחר.

✓ לטפל במזרקים משומשים בצורה נכונה (לסלק ללא מגע עם המחט המזוהמת).

✓ לא לעשות קעקוע, דיקור וכו' במקומות שלא מחטאים בהם את המכשירים כהלכה.

✓ לא להשתמש בסכיני גילוח ומברשות שיניים משומשות.

✓ להימנע מקיום יחסי מין עם בני זוג רבים ולא מוכרים ללא קונדום.

✓ לקבל חיסון נגד המחלה.

עדיין אין חיסון נגד המחלה.

זהירות במגע עם דם נגוע (כמפורט בקטע על דלקת כבד גיפית B).

החיסון מיועד לקבוצות האוכלוסיה הבאות:

◆ לאנשים שלא חלו בדלקת כבד A או שלא חוסנו בחיסון פעיל נגדה.

◆ לנוסעים לאחת מהארצות בהן המחלה נפוצה או שהיתה בהן התפרצות של המחלה, ביניהן: דרום מזרח אסיה (להוציא יפן, אוסטרליה וניו-זילנד), אפריקה דרום ומרכז אמריקה.

◆ לנוסעים שצפוי להם במהלך הנסיעה מגע הדוק עם אוכלוסיה מקומית (למשל מטיילי תרמיל), הנוסעים לכל תקופה שהיא באותן המדינות שנוכרו בסעיף הקודם.

◆ מכורים לסמים כבדים.

◆ גברים הומוסקסואלים פעילים.

◆ אנשים הסובלים ממחלות כבד כרוניות: לפני או אחרי השתלת כבד.

◆ אנשים עם חסר G6PD (אלו שנאסר עליהם לאכול פול ולהשתמש בתרופות מסוימות).

החיסון הפעיל נגד דלקת נגיפית A ניתן מגיל שנה ומעלה ב-2 מנות ברווח זמן של 12-6 חודשים ביניהם. תופעות לוואי מהחיסון יכולות להיות: מקומיות % 4-7 וכלליות % 1-10, ממקבלי החיסון. הסיכון לתופעות לוואי אלה אינו עולה כאשר הוא ניתן לבני אדם בעלי חסינות.

החיסון הפעיל ניתן כיום בישראל כשגרה לילדים שנולדו מ-1.1.1996 ואילך. מי שנולד לפני כן יכול לקבל חיסון על פי ההסדרים הקיימים בקופות החולים השונות.

◆ עובדי מערכת הבריאות או מערכות אחרות הבאים במגע עם דם במסגרת עבודתם.

◆ מטופלים במוסדות סגורים.

◆ חולים המקבלים טיפול ע"י המודיאליזה (כליה מלאכותית) או עירויים ימוצרי דם.

◆ מכורים לסמים מזרקים.

◆ הומוסקסואלים פעילים.

◆ בני ביתם של נשאי הנגיף.

◆ אנשים שחלו לאחרונה במחלות מין.

◆ אנשים שהיה להם יותר משותף אחד ליחסי מין במשך 6 החודשים האחרונים.

◆ נוסעים לכל משך הנסיעה לאחת מהארצות בהן המחלה נפוצה, ביניהן: דרום מזרח אסיה (להוציא יפן, אוסטרליה וניו זילנד), אפריקה, דרום אמריקה.

החל מ-1.1.92 מונח בארץ חיסון שגרה כנגד דלקת נגיפית B לכל הילדים והוא ניתן ב-3 מנות ברווחי זמן.

יימים 3 סוגים עיקריים
של דלקת כבד, הנגרמת
ע"י נגיף (וירוס):

1. דלקת כבד מסוג A.

2. דלקת כבד מסוג B.

3. דלקת כבד מסוג C.

מלבד דלקות כבד הנגרמות על ידי
וירוסים, ישנן גם דלקות כבד
הנגרמות ע"י חיידקים ומחלות
כבד רבות אחרות. העלון הנוכחי
עוסק רק בדלקות הכבד הנגיפיות
העיקריות וכיצד ניתן למנוע אותן.

הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית

משרד הבריאות • שרותי בריאות הציבור
המחלקה לחינוך לבריאות
המחלקה לאפידמיולוגיה
המחלקה למחלות זיהומיות

